

Zetpil en (schuim)klysma bij IBD

Uw MDL-arts, verpleegkundig specialist en/of MDL-verpleegkundige heeft met u gesproken over het gebruik van zetpillen/klysma's. In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit soort medicijnen. Deze folder is echter géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw MDL-arts, verpleegkundig specialist en/of MDL-verpleegkundige terecht.

Algemeen

De oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa is niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen. Medicijnen kunnen de darmontsteking onderdrukken maar de huidige medicijnen kunnen de ziekte niet definitief genezen. Na het afbouwen van of stoppen met medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Waarom een zetpil of klysma

Uw medisch specialist heeft u medicijnen voorgeschreven in de vorm van een zetpil of klysma. Er zijn verschillende redenen waarom een medicijn in de vorm van een zetpil of klysma wordt voorgeschreven. Bij mensen met de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa is de belangrijkste reden dat het medicijn rechtstreeks in de darm wordt ingebracht om het daar zijn werk te laten doen. Het komt dan alleen in het laatste stuk van de dikke darm terecht en nauwelijks in de rest van het lichaam. Hierdoor heeft u minder kans op mogelijke bijwerkingen van het betreffende medicijn.

Zetpillen en klysma's komen met name in aanmerking als de aandoening zich tot het laatste deel van de dikke darm beperkt.

Hoe een zetpil of (schuim) klysma toe te dienen

Zetpillen

Breng de zetpil voor de nacht in. Hij kan dan lang in de darm blijven en op die manier langer doorwerken.

- Zorg ervoor dat uw endeldarm leeg is voordat u de zetpil inbrengt. Dus ga vooraf naar het toilet.
- Was uw handen altijd vóór en nádat u een zetpil inbrengt.
- Verwijder het folie van de zetpil (zie bijsluiter die door de apotheek is meegeleverd).
- Breng de zetpil in de anus. Het maakt daarbij niet zoveel uit of u de zetpil met de punt naar voren of met de stompe kant naar voren inbrengt. Als u de zetpil met een beetje water bevochtigt, kunt u hem wat makkelijker inbrengen. Duw met een vinger de zetpil helemaal naar binnen, want anders is het niet denkbeeldig dat uw sluitspier de zetpil onwillekeurig weer naar buiten duwt.
- Het kan zijn dat u na het inbrengen van de zetpil aandrang krijgt. Probeer er niet aan toe te geven, want de zetpil heeft enige tijd nodig om te smelten en de werkzame stof moet daarna via uw endeldarm worden opgenomen.
- Als u de zetpil binnen tien minuten verliest, omdat u naar het toilet moet, kunt u een nieuwe inbrengen.

Klysma

Dien het klysma 's avonds voordat u gaat slapen toe. Het medicijn kan dan de hele

Almelo

Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinkweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTInfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTInfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

nacht in de darm blijven en op die manier lang doorwerken.

Volg altijd de voorbereiding/bereiding van het klysma zoals beschreven staat in de bijsluiters die u van de apotheek bij uw medicatie heeft meegekregen.

- Laat het klysma voor u deze toedient op lichaamstemperatuur komen, bijvoorbeeld in een lauwwarm waterbadje. Door het klysma op lichaamstemperatuur te brengen, wordt het klysma beter verdragen en geeft het minder buikkampen.
- Zorg ervoor dat uw endeldarm leeg is voordat u het klysma inbrengt. Dus ga vooraf naar het toilet.
- Was uw handen altijd vóór en nádat u een klysma inbrengt.
- Ga op de linkerzijde liggen, omdat in deze houding de vloeistof goed doordringt in de darmen. Houd uw onderste been gestrekt en het bovenste gebogen.
- Schud het klysma goed. Breng de tuit van het klysma voorzichtig in de anus.
- Indien het inbrengen van de tuit van het klysma in de anus moeizaam gaat, probeer dan lichtjes te persen. Door het persen opent de anus zich een beetje, waardoor het inbrengen soepeler gaat.
- Knijp de fles zo veel mogelijk leeg en trek deze weer uit de anus. Houd de fles ingedrukt als u hem terugtrekt. Hiermee voorkomt u dat de vloeistof weer terugvloeit in de fles. Er blijft altijd een beetje vloeistof achter in de verpakking. Dit is normaal, de ingebrachte hoeveelheid is voldoende voor de werking.
- Blijf op uw linkerzijde liggen, of indien u dat prettiger vindt rol op uw buik, en blijf ongeveer vijf tot 10 minuten in deze positie liggen om te voorkomen dat de vloeistof er weer uit komt.
- Houd er rekening mee dat wanneer u een beetje vloeistof knoeit, of als de vloeistof wegloopt, dit medicijn bruine vlekken kan veroorzaken in het linnengoed. Deze vlekken zijn er niet makkelijk meer uit te

wassen. U kunt dit voorkomen door bijvoorbeeld op een absorberend matje te gaan liggen.

□ *Schuimklysma*

Dien het schuimklysma 's avonds voordat u gaat slapen toe. Het medicijn kan dan de hele nacht in de darm blijven en op die manier lang doorwerken.

- Zorg ervoor dat uw endeldarm leeg is voordat u het schuim inbrengt. Dus ga vooraf naar het toilet.
- Maak het schuim vlak voor inbrengen klaar.
- Zet de applicator (het inbrenghulpstuk) op de tuit van de spuitbus en schud de spuitbus daarna gedurende 15 seconden stevig.
- Zet uw wijsvinger op de bovenkant van de pompdop en draai de spuitbus om. Denk er aan dat de spuitbus alleen goed kan werken als de pompdop zo recht mogelijk naar beneden wijst.
- Breng de applicator voorzichtig zo ver mogelijk in de anus.
- Druk de pompdop volledig in en houd deze ongeveer 2 seconden ingedrukt.
- Laat de pompdop daarna heel langzaam los.
- Wacht 10-15 seconden voordat u de applicator verwijderd, omdat het schuim nog een klein beetje uitzet en anders uit de applicator zal druppelen.
- Gooi na gebruik de applicator bij het huisvuil in het bijgeleverde zakje.
- Gebruik de volgende keer een nieuwe applicator.
- Draai de pompdop op de bovenkant van de spuitbus een halve slag om te voorkomen dat er per ongeluk schuim uit de spuitbus komt.

Bijwerkingen

Lees voor de bijwerkingen van het betreffende medicijn de bijsluiters die door uw apotheek is meegeleverd bij de zetpillen/klysma's.

Opmerkingen/complicaties

In principe geeft het zetten van een klysma geen aanleiding tot complicaties.

Het vullen van de endeldarm met het vocht van het klysma kan aanleiding geven tot buikkrampen en een ongemakkelijk gevoel. Koude vloeistoffen geven daar eerder aanleiding toe.

Wees voorzichtig met het inbrengen van de 'tuit' van het klysma, te wild inbrengen kan beschadigen aan het darmslijmvlies aanbrengen, welke pijnlijk kunnen zijn of bloeden. Indien het inbrengen van de tuit van het klysma in de anus moeizaam gaat, of u heeft veel last van aambeien, probeer dan lichtjes te persen. Door het persen opent de anus zich een beetje, waardoor het inbrengen soepeler gaat.

Welke zetabletten en klysma's worden gegeven bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa?

Mesalazine (5-aminosalicylzuur);

Mesalazine wordt gebruikt bij ontstekingen van de dikke darm, in enkele gevallen bij ontstekingen van de dunne darm. Indien het medicijn in de vorm van een zetablet of klysma gegeven wordt, betreft het een ontsteking van de dikke darm. De werkzame stoffen komen bij een klysma vrij op de plek waar deze gegeven wordt. De werking treedt geleidelijk in.

Bijnierschors hormonen/corticosteroiden (Beclometason en Budesonide);

Corticosteroiden werken ontstekingsremmend en verminderen daardoor de klachten van inflammatoire darmziekten.

Ontstekingsverschijnselen in de darmen zoals pijn, diarree, bloed bij ontlasting nemen af. U kunt meestal binnen een aantal weken na het starten van de corticosteroïdklysma's verbetering verwachten. Vaak worden corticosteroïdklysma's voorgeschreven in combinatie met andere geneesmiddelen tegen inflammatoire darmziekten.

Combinatie van beide middelen

Deze combinatieklysma's zijn bekend onder de namen Belcometason-Mesalazine klysma FNA.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft kunt u contact opnemen met uw MDL-verpleegkundige of verpleegkundig specialist.

U kunt bellen naar het MDL-centrum, telefoonnummer 088 708 70 70.

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.

Deze folder is tot stand gekomen door samenwerkende IBD-verpleegkundigen en MDL-artsen binnen respectievelijk het NNIC en de ICC. De folder is ontwikkeld conform NNIC-richtlijnen om uniformiteit binnen de voorlichting ten aanzien van IBD-patiënten in Nederlandse zorginstellingen na te streven. Op basis van goed hulpverlenerschap kan onder bepaalde omstandigheden van de inhoud worden afgeweken.